

ÚSTECKÝ KRAJ | Rozhovor

JOSEF RADIMECKÝ ŠÉFUJE KOMUNITĚ PRO LÉČBU ZÁVISLOSTÍ V MUKAŘOVĚ

„Závislí lidé? Složitě osobnosti, ale kreativní“

JAROSLAV BALVÍN

Mukařov. Izo-
lovaná a vy-
soko polo-
žená vesnice
v Českém
středohoří. Ideální místo pro
terapeutické centrum White
Light 1, které za posledních 25
let vyhledaly stovky lidí, aby
se tu léčily ze závislosti na
drogách, alkoholu nebo hra-
cích automatech. Komunitě
od 90. let šéfuje Josef Radi-
mecký. Na závislé pohlíží lid-
sky. „Bývají to velmi zajímaví
lidé. Sice jde často o složité a
přecitlivělé osobnosti, ale za-
se kreativní,“ tvrdí Radimec-
ký.

Součástí terapie pro závislé je každodenní práce. Čemu se vaši klienti věnují?

Dost práce je v našem vlastním hospodářství. Máme velkou zahradu, pěstujeme zeleninu, chováme zvířata. Také pomáháme místním zemědělcům a lesní správě s odtěhováním dřeva napadeného kůrovcem. Takže jsme „zaháčkovaní“ v místě. I proto, aby na nás lidé nezahlíželi jako na ty, kdo podporují „fetáky“.

Drogy už nejsou jen záležitostí měst, objevují se i na vsích. Neohrožuje to léčbu vašich klientů? A nemáte i nějaké, kteří k vám přišli z nejbližšího okolí?

Je to realita. Například v sousedních Verneřicích odhalili rok nebo dva zpátky vietnamskou pěstírnu konopí. Že by ale někdo z blízkých vesnic zkoušel klientům něco nabízet, na to jsme nenarazili. Z nejbližších sídel k nám v jednotkách chodí do léčby klienti z Ústí, z Děčína, z České Lípy či z Litoměřic. Obecně se lidé chodí léčit do komunit zařízení pobytové léčby dál od domova. Klientů z celého Ústeckého kraje máme přibližně polovinu. Hodně lidí k nám chodí z Prahy.

Jste tu nejen pro závislé na drogách, ale i na dalších nešvarech. Kterých?

Nejprve jsme tu byli jen pro lidi závislé na ilegálních drogách. Naším hlavním donorem totiž byla a stále je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky Úřadu vlády ČR. Ale ta postupem času začala podporovat i léčbu osob s dalšími druhy závislostí. A také nám se začali hlásit zájemci o terapii se závislostí na alkoholu. Nebo třeba na gamblingu.

Jak se v průběhu let mění závislosti lidí, kteří vás vyhledávají?

Když jsme v 90. letech začínali, nejvíc z nich bylo závislých na heroinu. Teď do komunity chodí nejčastěji ti se závislostí na pervitinu a marihuaně. Heroin se objevuje výjimečně. Často chodí lidé se závislostí na alkoholu a na lécích, nejčastěji benzodi-

ADIKTOLOG Josef Radimecký. Foto: Deník/Jaroslav Balvín

azepinech. Ty mají horší vlastnosti než klasické ilegální drogy, odvykací syndrom je u nich mnohem delší. Měli jsme i gamblery a lidi závislé na počítačových hrách.

Jak se lidé s různými druhy závislostí snesou mezi sebou?

Často mají tendence na sebe zahlížet. Alkoholici pohrdají „fetáky“ a obráceně. Závislost na alkoholu je také většinou příznačná spíš pro starší věkovou skupinu, i to ty skupiny přirozeně vymezuje. Kastování a partičkování založené na stereotypech bylo v léčbě lidí se závislostmi charakteristické v minulosti a

stále do určité míry přetrvává.

Je něco, co mají závislosti společné?

Ano, že těm lidem v životě něco schází, něčeho se jim nedostává. A hledají, co by to nahradilo. Naše práce je společně s nimi najít, co jim chybí a co jim dává droga, nebo jejich závislé chování. A zkusit najít nějakou zdravou náhražku.

Jak vás vlastně napadlo založit komunitu?

Počátkem 90. let jsem působil jako vychovatel v polepšovně v Boleticích, kde bylo ve velkém baráku zavřených více než 60 kluků. Dostal jsem se tehdy na stu-

dijní pobyt do Švýcarska, kde jsem viděl, že se to s podobnou klientelou dá dělat i jinak. Měli tam sice jakousi polepšovnu, ale rozdělenou na jednotlivé domy maximálně s 15 mladými lidmi a pracovali s nimi metodou terapeutické komunity. Po návratu jsem se s jedním kolegou rozhodl něco podobného založit i tady.

A jak to šlo?

Zpočátku pro něco takového neexistovaly žádné finanční zdroje. Ale ve Švýcarsku byl tehdy program pro tamní závislé, kdy je posílali do celého světa s představou, že jim to se závislostí pomůže. Tak jsme si vzali hypotéku, opravili faru ve Verneřicích a tři roky to dělali pro závislé z německy mluvících švýcarských kantonů. Ale pořád jsme měli ideu, že to budeme dělat i pro české klienty.

A to se nakonec stalo. Jak se to podařilo?

V roce 1996 Švýcaři program zastavili. Zjistili totiž, že ve francouzské síti těchto zařízení docházelo ke zneužívání klientů personálem. To jsme našťastí už měli hypotéku splacenou a v Česku se zrovna otevíraly možnosti, jak něco takového financovat z veřejných prostředků.

Kdy jste se dostali z Verneřic do Mukařova? A co váš tým, proměnil se od té doby?

Nejprve jsme měli rok pauzu, starý tým se rozpadl. Když se podařilo získat dotaci, postavil jsem nový. Původně jsme s českými klienty začali dělat ještě na verneřické faře, až v roce 1998 jsme se stěhovali do blízkého Mukařova. Z „švýcarského“ týmu u nás pořád ještě pracuje hospodářka. Jeden kolega k nám v roce 1997 původně přišel absolvovat „civilku“. Pracovníci se u nás drží léta, služebně nejmladší nastoupil v roce 2008. Několik nás je z Děčínska, velká část lidí z Ústí.

Jaká byla vaše cesta k práci se závislými?

Sociálně založený jsem už asi od dětství. Když se nějakému klukovi líbil můj angličák, tak jsem mu ho daroval. Pak jsem dlouho jezdil na tábory jako vedoucí. V práci s lidmi jsem se našel.

Jak na závislé pohlížíte?

Ta práce mě především stále lidsky obohacuje. Bývají to velmi zajímaví lidé. Sice jde často o složité a přecitlivělé osobnosti, ale zase kreativní. Já si neumím představit, že bych žil někde na ulici v kolotoči života závislého člověka a musel shánět peníze nelegální činností. Když říkají, že mají slabou vůli, odpovídám jim, že to vůbec není pravda, když dokázali přežít za tristních podmínek několik let. A jsem rád, že máme spoustu absolventů, kteří se drží i desítky let.

Josef Radimecký (ročník 1963)

Je adiktolog a odborný ředitel ústavu White Light I. Působí jako vedoucí terapeutické komunity v Mukařově pro léčbu osob se závislostmi. Vystudoval speciální pedagogiku na Univerzitě Karlově v Praze, má i doktorát a absolvoval také postgraduální studium v Londýně.

Dříve působil i jako ředitel Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, pomáhal založit Klinikou adiktologie v Praze. Profesně nejprve působil v dětském výchovném ústavu v Boleticích. V roce 1993 spoluzaložil na bývalé faře ve Verneřicích komunitu pro švýcarské závislé. Fungovala do roku 1996.

Komunita pro české klienty je v Mukařově od roku 1998. Prošlo jí dosud kolem osmi set klientů plus přes tisícovku jejich blízkých. Zhruba dvě třetiny lidí, kteří do komunity nastoupí, léčbu dokončí.

Provoz zařízení je financován z dotací od Úřadu vlády – Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, ministerstva práce a sociálních věcí a z menší části i od Ústeckého kraje. Na pobyt tady si klienti přispívají, většinou ale z dávek na pomoc v hmotné nouzi. Radimeckého manželka Ivana působí jako ředitelka ústavu White Light, spolu mají tři děti.